

6. stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki

Strategije i modeli izgradnje knjižničnih zbirki

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu,
Malo predvorje, 19. rujna 2025.

Programska knjižica

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Croatian Library Association

85 godina
1940.–2025.

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

Organizatori

Hrvatsko knjižničarsko društvo

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Programski odbor: Sanja Kosić, Vesna Golubović, Maja Pranić, Milena Bušić, Katarina Blagojević, Jasmina Kenda, Jasenka Pleško

Organizacijski odbor: Lana Šuster, Lucija Hodžajev, Marko Silov, Norma Miočić, Amelia Kovačević, Nikolina Štrbac, Nataša Frgačić, Iva Lorković, Jelena Šančić

Sekcija za zbirke i službe

Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu

Održavanje skupa financijski podupire Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske.

6. stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki

Strategije za izgradnju knjižničnih zbirki

programska knjižica

Zagreb, 19. rujna 2025.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Hrvatsko knjižničarsko društvo

2025.

Nakladnik

Hrvatsko knjižničarsko društvo

Za nakladnika

Jasenska Pleško

Lektura (za hrvatski jezik)

Amelia Kovačević

Katarina Blagojević

Priprema i oblikovanje

Sanja Kosić

Fotografija na omotu

www.freepik.com (slobodna licenca)

Mjesto izdanja

Zagreb

Godina izdanja

2025.

ISBN (elektroničko izdanje)

978-953-8176-39-5

Program

6. stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Strategije za izgradnju knjižničnih zbirki

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Malo predvorje,
19. rujna 2025.

- 8:30 - 9:00   **Prijava sudionika**
9:00 - 9:30   **Otvorenje skupa i pozdravne riječi**

Pozvana izlaganja (moderatorica: **Sanja Kosić**)

- 9:30 - 10:00   **Helena Janežič**
NUK-ova zbirka knjižničnega gradiva Slovencev v
zamejstvu in po svetu in njihovo delovanje
*(NUK-ova zbirka knjižnične građe Slovenaca u
iseljeništvu i po svijetu i njezino djelovanje)*
- 10:00 - 10:30   **Miro Tržan**
Mestna knjižnica Ljubljana: centralna nabava in
obdelava knjižničnega gradiva
*(Mestna knjižnica Ljubljana: centralna nabava i obrada
knjižnične građe)*

Prijavljena izlaganja (moderatorica: **Sanja Kosić**)

- 10:30 - 10:45   **Višnja Novosel, Lana Zrnić, Jasmina Sočo**
Izgradnja i upravljanje knjižničnim zbirkama u
vremenu promjena: primjer Knjižnice Filozofskog
fakulteta u Zagrebu
- 10:45 - 11:00   **Ana Sudarević, Jasna Milički**
Nabava u školskim knjižnicama: prijedlog mjernog
instrumenta za prikupljanje podataka (pilot
ispitivanje na primjeru Karlovačke županije)
- 11:00 - 11:30   **Stanka za kavu**

Prijavljena izlaganja (moderatorica: Maja Pranjić)

- 11:30 - 11:45 **Maja Sever Pavić**
Nabava novina i časopisa u Knjižnicama grada Zagreba od 2020. do 2025.: promjene i izazovi
- 11:45 - 12:00 **Klaudija Mandić, Kristina Videković**
Praćenje čitateljskih potreba i razvoj zbirke u kontekstu društvenih promjena: primjer Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci
- 12:00 - 12:15 **Jasmina Kenda**
Knjige na leasing: kako e-knjige mijenjaju pravila knjižnične nabave
- 12:15 - 12:30 **Ana Peranić, Ana Kraljić**
Primjena UX pristupa u izgradnji zbirke narodne knjižnice
- 12:30 - 12:45 **Sanja Heberling Dragičević, Sanja Kosić**
Suradnja kao temelj za učinkovitu izgradnju zbirke digitalnih izvora na Sveučilištu u Rijeci
- 12:45 - 13:00 **Sanja Kovačević**
Kombinirani modeli u izgradnji Zbirke južnoslavenskih filologija i književnosti u Knjižnici Filozofskog fakulteta
- 13:00 - 13:15 **Stanka**
- 13:15 - 13:30 **Jagoda Ille**
Knjižnična diplomacija i izgradnja zbirke
- 13:30 - 13:45 **Aleksandra Moslavac, Sanja Kosić**
Uloga otkupa knjiga Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih u izgradnji zbirke: primjer Sveučilišne knjižnice Rijeka i Knjižnice Filozofskog fakulteta u Rijeci
- 13:45 - 14:00 **Jasmina Kenda, Marija Žurić**
Novi model, nova pravila: učinak novog modela otkupa knjiga Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske na procese nabave knjižne građe u Knjižnicama grada Zagreba

- 14:00 - 14:15 **Andreja Silić Švonja, Nataša Frgačić**
Paralelni slalom: balansiranje nabave redovnim sredstvima i sredstvima otkupa Ministarstva kulture i medija na način Gradske knjižnice Rijeka
- 14:15 - 14:30 **Dunja Marija Gabriel, Jasenka Pleško**
Preporuke CM/Rec(2023)3 za knjižnično zakonodavstvo i politiku u Europi kao uporište za izradu strategija za izgradnju knjižničnih zbirki: rezultati istraživanja u okviru TELL projekta
- 14:30 - 15:00 **Rasprava i zaključci**

POSTERSKA IZLAGANJA

Posteri će biti izloženi u prostoru Malog predvorja tijekom trajanja skupa.

Andrea Korić, Jelena Stipetić Šušak

„Plijevljenje“: briga o posudbenom fondu Odjela struke, periodike i publicistike

Zorica Antulov, Katarina Groš

Zbirka “Vjeverica”: primjer dobre prakse suradnje studenata, zajednice i knjižnice u izgradnji knjižnične zbirke

Lana Šuster

Izgradnja zbirki kroz pokret: novo promišljanje korisnika u kontekstu knjižnice Kineziološkog fakulteta Osijek

Andreja Vojnić

Izazovi upravljanja muzejskom knjižnicom

Pozvana izlaganja

NUK-ova zbirka knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu in njihovo delovanje

NUK-ova zbirka knjižnične građe Slovenaca u iseljeništvu i po svijetu i njezino djelovanje

The Library Collection of Slovenians Abroad and Around the World at the National and University Library (NUK) and Its Activities

Helena Janežič

Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana

helena.janezic@nuk.uni-lj.si

Povzetek

Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) v Ljubljani svoje poslanstvo narodne knjižnice opravlja že več kot 250 let. Zbira, obdeluje, hrani in posreduje *sloveniko* - gradivo, ki ga ustvarijo pripadniki slovenskega naroda ne glede na to, kje živijo in delujejo. Med sloveniko sodi vse, kar je napisano v slovenskem jeziku, govori o Sloveniji in Slovencih, gradivo slovenskih avtorjev in slovenskih založb - ne glede na jezik publikacije - ter gradivo pripadnikov italijanske, madžarske, romske in drugih manjšinskih skupnosti v Sloveniji. Večina *slovenike* seveda nastane na slovenskem državnem ozemlju. Zanje velja *Zakon o obveznem izvodu publikacij*, ki predvideva, da mora vsak založnik, izdajatelj, distributer ali samozaložnik svojo publikacijo oddati v hrambo v NUK. Zakonsko določilo zbiranja obveznega izvoda je z namenom zagotoviti ohranjanje in dostopnost pisne nacionalne kulturne dediščine na območju današnje Slovenije urejeno že od leta 1807.

Med 3 milijoni enot slovenike je več kot 40.000 enot takih, ki niso izšle znotraj meja Republike Slovenije (RS). Tovrstno gradivo v NUK prihaja na druge načine (zamenja, nakup, dar) saj ga *Zakon o obveznem izvodu publikacij* (ZOIP) ne zajame. Najprej ga je potrebno izslediti, saj veliko izdajateljev v tujini ne pozna vloge in pomena narodnih knjižnic. Za prisotnost izseljenskega in zamejskega gradiva v slovenski narodni knjižnici imajo

zasluge skrbni knjižničari, ki so se ves čas obstoja NUK in njenih predhodnic zavedali pomena zbiranja tudi tiste *slovenike*, ki nastaja zunaj meja RS. Na police knjižnice so ga postavljali skozi njeno celotno zgodovino. V prispevku so predstavljeni načini in pomen zbiranja izseljenskega in zamejskega gradiva ter vloga promocije pri tem delu. Skozi tako imenovani D fond – fond med leti 1941 in 1991 prepovedane literature, ki je večinoma nastala izven meja tedanje Jugoslavije, pa je predstavljena tudi njegova hramba v zbirki NUK.

Sažetak

Nacionalna i sveučilišna knjižnica (NUK) u Ljubljani svoje poslanstvo nacionalne knjižnice obavlja već više od 250 godina. Prikuplja, obrađuje, čuva i posređuje sloveniku – građu koju stvaraju pripadnici slovenskoga naroda, bez obzira na to gdje žive i djeluju. U sloveniku spada sve što je napisano na slovenskom jeziku, govori o Sloveniji i Slovencima, građa slovenskih autora i slovenskih nakladnika – bez obzira na jezik publikacije – te građa pripadnika talijanske, mađarske, romske i drugih manjinskih zajednica u Sloveniji. Većina slovenike, naravno, nastaje na slovenskom državnom području. Za nju vrijedi *Zakon o obaveznom primjerku publikacija*, koji predviđa da svaki nakladnik, izdavač, distributer ili samostalni nakladnik mora svoj primjerak predati na čuvanje u NUK. Zakonska odredba o prikupljanju obaveznog primjerka, s ciljem osiguranja očuvanja i dostupnosti pisane nacionalne kulturne baštine na području današnje Slovenije, uređena je još od 1807. godine.

Među tri milijuna jedinica slovenike nalazi se više od 40.000 jedinica koje nisu objavljene unutar granica Republike Slovenije (RS). Takva građa u NUK dolazi na druge načine (zamjena, kupnja, dar), jer *Zakon o obaveznom primjerku publikacija* (ZOIP) ne obuhvaća tu građu. Najprije ju je potrebno pronaći, budući da mnogi izdavači u inozemstvu ne poznaju ulogu i značaj nacionalnih knjižnica. Za prisutnost iseljeničke i prekogranične građe u slovenskoj nacionalnoj knjižnici zaslužni su brižni knjižničari, koji su se kroz cijelo postojanje NUK-a i njezinih prethodnica svjesno trudili prikupljati i onu sloveniku koja nastaje izvan granica RS. Na police knjižnice stavljali su je tijekom cijele njezine povijesti. U radu su predstavljeni načini

i značaj prikupljanja iseljeničke i prekogranične građe te uloga promocije u tom poslu. Kroz takozvani D fond – fond zabranjene literature između 1941. i 1991. godine, koja je uglavnom nastajala izvan granica tadašnje Jugoslavije – prikazano je i njezino čuvanje u zbirci NUK-a.

Ključne riječi: Nacionalna i sveučilišna knjižnica (NUK) u Ljubljani, slovenika

Summary

The National and University Library (NUK) in Ljubljana has been fulfilling its mission as the national library for more than 250 years. It collects, processes, preserves, and provides access to slovenica—materials created by members of the Slovenian nation, regardless of where they live and work. Slovenica includes everything written in the Slovenian language, works about Slovenia and Slovenians, publications by Slovenian authors and publishers—regardless of the language of publication—as well as works by members of the Italian, Hungarian, Roma, and other minority communities in Slovenia.

Most slovenica is, of course, produced within the Slovenian national territory. It is subject to the Legal Deposit Act, which stipulates that every publisher, editor, distributor, or independent publisher must submit a copy of their publication for preservation at NUK. The legal provision on collecting legal deposit copies, with the aim of safeguarding and ensuring access to the written national cultural heritage in the territory of present-day Slovenia, has been in place since 1807.

Among the three million units of slovenica, more than 40,000 units were published outside the borders of the Republic of Slovenia (RS). Such materials reach NUK in other ways (exchange, purchase, donation), since the Legal Deposit Act (ZOIP) does not cover them. First, they must be identified, as many foreign publishers are not aware of the role and importance of national libraries. The presence of emigrant and cross-border materials in the Slovenian national library is thanks to dedicated librarians, who, throughout the existence of NUK and its predecessors, have consciously worked to collect slovenica

produced beyond the borders of the RS. They have been adding such materials to the library's shelves throughout its history.

This paper presents the methods and significance of collecting emigrant and cross-border materials, as well as the role of promotion in this work. Through the so-called D Collection—restricted literature produced between 1941 and 1991, mostly outside the borders of the then-Yugoslavia—the preservation of such materials in NUK's collection is also illustrated.

Mestna knjižnica Ljubljana: centralna nabava in obdelava knjižničnega gradiva

Mestna knjižnica Ljubljana: centralna nabava i obrada knjižnične građe

Centralized Acquisition and Cataloguing of Library Materials at the Ljubljana City Library (MKL)

Miro Tržan

Mestna knjižnica Ljubljana

miro.trzan@mklj.si

Povzetek

V Mestni knjižnica Ljubljana (MKL) imamo dve izkušnji centralne nabave in obdelave knjižničnega gradiva. Ena je izvedba centralizacije ob ustanovitvi MKL 2008, ko je Mestna občina Ljubljana združila 6 prejšnjih samostojnih knjižnic v eno mestno knjižnico.

Druga izkušnja je rezultat projekta slovenskih splošnih knjižnic iz leta 2018, ki je bil namenjen združevanju nabave in obdelave med splošnimi knjižnicami posamezne regije ali celo širše.

Ker je Ljubljana ukinila prejšnjih 5 samostojnih občin v Mestno občino Ljubljana, je mestna uprava z odlokom spremenila tudi organizacijo splošnih knjižnic v Ljubljani: z odlokom je iz prejšnjih 6 samostojnih knjižnic biših občin ustanovila enotno Mestne knjižnice Ljubljana (MKL). Ob tem povodu je MKL organizirala centralno službo za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva (SPOK), ki izvaja pridobivanje knjižničnega gradiva za 32 enot na področju Ljubljane in 8-ih primestnih občinah v skupnem obsegu med 60.000 do 80.000 enot oziroma med 10.000 do 12.000 naslovov letnega prirasta.

MKL je bila v letih od 2015 do 2018 aktivna udeleženka projekta skupne nabave v slovenskih splošnih knjižnicah, ki je imel za cilj definirati model in pogoje za združeno nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva med več splošnimi knjižnicami, na primer med sosednjimi knjižnicami v regiji ali morda celo širše.

V okviru projekta je 5 slovenskih osrednjih knjižnic izvedlo polletno testno skupno nabavo za dve knjižnici – osrednjo regijsko knjižnico in še eno iz njenega območja. MKL je polletni projekt nadaljevala in ga organizirala v redno skupno nabavo vsega letnega prirasta dveh sosednjih knjižnic MKL in Mestne knjižnice Grosuplje.

Sažetak

Knjižnica Grada Ljubljane (Mestna knjižnica Ljubljana – MKL) razvila je dva značajna modela centralizirane nabave i bibliografske obrade knjižnične građe. Prvi model uspostavljen je 2008. godine u okviru institucionalne reorganizacije, kada je Grad Ljubljana spojio šest dotad samostalnih općinskih knjižnica u jedinstvenu gradsku knjižnicu. Drugi model proizašao je iz nacionalnog projekta iz 2018. godine, usmjerenog na jačanje međuknjižnične suradnje u području nabave i obrade građe među narodnim knjižnicama na regionalnoj ili široj razini.

Nakon administrativnog ukidanja pet bivših općina i uspostave jedinstvene Gradske općine Ljubljana, gradska je uprava posebnom odlukom reorganizirala i sustav narodnih knjižnica, čime je formalno osnovana Knjižnica Grada Ljubljane (MKL) kao jedinstvena ustanova. U sklopu te reorganizacije MKL je uspostavila Središnju službu za nabavu i obradu knjižnične građe (SPOK), specijalizirani odjel odgovoran za selekciju, nabavu i bibliografsku obradu građe. Služba pokriva potrebe za knjižničnom građom 32 ogranaka u urbanom području Ljubljane i osam prigradskih općina, s godišnjim prirastom od 60.000 do 80.000 jedinica građe, odnosno 10.000 do 12.000 novih naslova.

U razdoblju od 2015. do 2018. godine MKL je bila aktivan sudionik nacionalnog projekta zajedničke nabave i obrade u narodnim knjižnicama Slovenije, čiji je cilj bio oblikovati održiv model za suradničke nabavne procese i centraliziranu bibliografsku obradu među više knjižnica – osobito susjednih ustanova unutar iste regije ili čak šireg geografskog područja. U okviru pilot-projekta pet regionalnih središnjih knjižnica provelo je šestomjesečni test zajedničke nabave za dvije

knjižnice – regionalnu središnju knjižnicu i još jednu iz njezina okruženja. MKL je nastavila s provedbom i nakon završetka pilot-faze te je uspostavila trajni model zajedničke nabave i obrade za cjelokupni godišnji prirast građe MKL-a i susjedne Gradske knjižnice Grosuplje.

Ključne riječi: centralna nabava i obrada, zajednička nabava više knjižnica

Summary

The Ljubljana City Library (Mestna knjižnica Ljubljana – MKL) has developed two significant models of centralized acquisition and bibliographic processing of library materials. The first model was established in 2008 as part of an institutional reorganization, when the City of Ljubljana merged six previously independent municipal libraries into a single city library.

The second model emerged from a national project launched in 2018, aimed at strengthening interlibrary cooperation in the field of acquisition and processing of materials among public libraries at the regional or broader level.

Following the administrative dissolution of five former municipalities and the establishment of the unified City Municipality of Ljubljana, the city administration issued a special decision to reorganize the system of public libraries, thereby formally founding the Ljubljana City Library (MKL) as a single institution. As part of this reorganization, MKL established the Central Service for Acquisition and Processing of Library Materials (SPOK), a specialized department responsible for the selection, acquisition, and bibliographic processing of materials. This service meets the needs of 32 library branches in the urban area of Ljubljana and eight suburban municipalities, with an annual increase of 60,000 to 80,000 items of material, corresponding to 10,000 to 12,000 new titles.

Between 2015 and 2018, MKL actively participated in a national project on cooperative acquisition and processing in Slovenian public libraries. The aim of the project was to develop a sustainable model for collaborative acquisition

processes and centralized bibliographic processing among multiple libraries—especially neighboring institutions within the same region or even across a broader geographical area.

As part of the pilot project, five regional central libraries carried out a six-month test of joint acquisition for two libraries—the regional central library and another from its vicinity. MKL continued implementation even after the pilot phase ended, and established a permanent model of joint acquisition and processing for the entire annual increase of materials in MKL and the neighboring Grosuplje City Library.

Prijavljena izlaganja

Izgradnja i upravljanje knjižničnim zbirka u vremenu promjena: primjer Knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Building and Managing Library Collections in a Time of Change: The Case of the Library of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb

Višnja Novosel, viša knjižničarka

Filozofski fakultet u Zagrebu

vnovosel@m.ffzg.hr

Lana Zrnić, viša knjižničarka

Filozofski fakultet u Zagrebu

[lznric@m.ffzg.hr](mailto:lzrnic@m.ffzg.hr)

Jasmina Sočo, viša knjižničarka

Filozofski fakultet u Zagrebu

jsoco@m.ffzg.hr

Sažetak

U izlaganju će se prikazati kako Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pristupa izgradnji i upravljanju svojim zbirka, s posebnim naglaskom na izazove koji proizlaze iz financijskih ograničenja i promjenjivih potreba korisnika. Istraživanje je provedeno putem strukturirane ankete namijenjene djelatnicima Knjižnice, a prikupljeni podaci pružaju uvid u trenutne postupke odabira, nabave, vrednovanja i očuvanja građe, kao i u stupanj primjene suvremenih pristupa, uključujući digitalizaciju i otvoreni pristup.

Pitanja u anketi obuhvatila su više tematskih cjelina: teorijske osnove i modele izgradnje zbirki (klasične i suvremene pristupe), metode odabira u kontekstu ograničenih sredstava, politiku izlučivanja i vrednovanja građe, razinu uključivanja korisnika u odlučivanje, praksu zajedničkog korištenja izvora kroz međuinstitucijsku suradnju te ulogu zbirki u međunarodnim

akademskim i kulturnim okvirima. Također su ispitivani oblici suradnje s dobavljačima i izvori financiranja nabave, što je posebno važno u kontekstu održivosti knjižničkog fonda.

Prikupljeni podaci čine temelj za izradu preporuka kojima je cilj unaprijediti praksu izgradnje zbirke u Knjižnici Filozofskog fakulteta – uz poštovanje strukovnih standarda, ali i uzimanje u obzir specifičnosti i korisničkih potreba. U širem smislu, rezultati doprinose raspravi o razvoju održivih, prilagodljivih i korisnički usmjerenih modela upravljanja knjižničnim zbirkama u visokoškolskim knjižnicama u Hrvatskoj.

Ključne riječi: izgradnja zbirke, Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, korisnici, selekcija građe

Summary

The presentation will demonstrate how the Library of the Faculty of Humanities and Social Sciences at the University of Zagreb approaches the building and management of its collections, with particular emphasis on the challenges arising from financial constraints and the evolving needs of users. The research was conducted through a survey aimed at library staff. The collected data provides insights into current practices related to selection, acquisition, evaluation and preservation of materials, as well as the extent to which modern approaches, such as digitization and open access are being implemented.

The survey questions covered several thematic areas: theoretical foundations and models of collection development, selection methods in the context of limited resources, policies on weeding and material evaluation, the level of user involvement in decision-making, practices of resource sharing through interinstitutional cooperation, and the role of collections within international academic and cultural frameworks. Additionally, the survey examined forms of collaboration with suppliers and sources of acquisition funding, which is particularly important in the context of ensuring the sustainability of the library's holdings.

The collected data serve as a basis for formulating recommendations aimed at improving collection development

practices at the Faculty Library, while adhering to professional standards and also taking into account specific institutional characteristics and user needs. More broadly, the results contribute to the ongoing discussion about the development of sustainable, flexible, and user-centered models of library collection management in academic libraries in Croatia.

Nabava u školskim knjižnicama: prijedlog mjernog instrumenta za prikupljanja podataka (pilot ispitivanje na primjeru Karlovačke županije)

Acquisition in School Libraries: a Proposal for a Measurement Tool for Data Collection (Pilot Study Using the Case of Karlovac County)

Ana Sudarević, knjižničarka

Osnovna škola Dubovac, Karlovac

ana.sudarevic1@skole.hr

Jasna Milički, knjižničarka

Osnovna škola Marija Bistrica

jmilicki@gmail.com

Sažetak

Djelatnost svih vrsta knjižnica, uključujući i školske knjižnice, temelji se na zakonskim propisima pri čemu izgradnja knjižničnih zbirki i nabava građe čine njihovu temeljnu i polazišnu funkciju. Za razliku od narodnih i specijalnih knjižnica koje financira Ministarstvo kulture i medija, školske knjižnice djeluju u okviru Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, što izravno utječe na način i opseg njihove nabavne politike. Prema važećem Standardu za školske knjižnice zadaća je školske knjižnice osigurati pristup relevantnoj građi u fizičkom i digitalnom obliku, čime se podupiru odgojno-obrazovne, informacijske, stručne i kulturne potrebe korisnika. Kako bi se ta uloga ostvarila nužna je sustavna i planska suradnja svih

dionika – Ministarstva, osnivača, matičnih službi, škola i samih knjižničara. Ključnu ulogu pritom imaju ravnatelji škola koji bi, u suradnji s knjižničarima, trebali osigurati uvrštavanje nabave knjižnične građe u godišnje financijske planove škola. Unatoč postojećim dokumentima i smjernicama, u stručnoj literaturi nedostaju istraživanja koja bi pružila sveobuhvatan uvid u stvarno stanje nabavne politike školskih knjižnica, kako na županijskoj tako i na nacionalnoj razini.

Stoga je osmišljen mjerni instrument koji omogućuje istraživanje modela nabave knjižnične građe, uloge pojedinih aktera u procesu, učestalosti i prioriteta nabave, kao i prepreka koje se pritom javljaju. Instrument se temelji na kombinaciji kvantitativnog (online upitnik) i kvalitativnog (intervju) pristupa i oblikovan je za primjenu u osnovnoškolskim i srednjoškolskim knjižnicama. Pilot ispitivanje provest će se među osnovnoškolskim i srednjoškolskim knjižnicama Karlovačke županije s ciljem testiranja valjanosti instrumenta i prikupljanja inicijalnih podataka. Dugoročno, ovakav pristup omogućit će sustavno praćenje i vrednovanje procesa nabave knjižnične građe s naglaskom na unaprjeđenje planiranja i kvalitete rada školskih knjižnica.

Ključne riječi: intervju, online upitnik, praćenje procesa nabave, vrednovanje nabave

Summary

The activities of all types of libraries, including school libraries, are defined by legal regulations, with the acquisition of library materials and the development of library collections representing their primary and main functions. Unlike public and special libraries, which are funded by the Ministry of Culture and Media, school libraries fall under the authority of the Ministry of Science, Education and Youth, which directly affects the structure and content of their acquisition policies. According to the current Standards for School Libraries, the primary role of a school library is to ensure access to relevant materials in both print and digital formats, thereby supporting the educational, informational, professional, and cultural needs of its users. To fulfil this role effectively, systematic and strategic

collaboration among all participants is essential – including the Ministry, local authorities, coordinating library services, schools, and school librarians themselves. School principals play a key role in this process – in cooperation with librarians, they should include library acquisitions in the school’s annual financial plans. Despite the existence of official documents and guidelines, there is a lack of research in literature that would provide a comprehensive insight into the current state of acquisition policies in school libraries, both at the county and national levels.

Therefore, a measurement tool has been developed to explore acquisition models, the roles of various participants in the process, acquisition frequency and priorities, as well as common obstacles encountered. The instrument combines quantitative (online survey) and qualitative (interview) methods, and is designed for use in both primary and secondary school libraries. A pilot study will be conducted among school libraries in Karlovac County to test the instrument’s validity and collect initial data. In the long term, this approach will enable systematic monitoring and evaluation of the library acquisition process, with the aim of improving planning and enhancing the overall quality of school library services.

Nabava novina i časopisa u Knjižnicama grada Zagreba od 2020. do 2025.: promjene i izazovi

Acquisition of Newspapers and Magazines in Zagreb City
Libraries from 2020 to 2025: Changes and Challenges

Maja Sever Pavić, knjižničarka

Knjižnice grada Zagreba

maja.sever.pavic@kgz.hr

Sažetak

Izgradnja zbirke serijskih publikacija poseban je proces u Knjižnicama grada Zagreba, koje u svom fondu imaju velik

broj vrijednih naslova novina i časopisa. Bogat fond serijskih publikacija Knjižnica grada Zagreba jedan je od najvećih u Hrvatskoj, posebice fond Gradske knjižnice, koja okuplja naslove novina i časopisa od 19. stoljeća do danas.

Osim sustavne izgradnje fonda novina i časopisa, koja obuhvaća nabavu tekućih naslova i antikvarnu nabavu vrijednih starih naslova, sve knjižnice u mreži KGZ-a nabavljaju dnevne novine, tjednike i časopise za koje i dalje postoji interes korisnika. No, posljednjih nekoliko godina nabava novina i časopisa nailazi na brojne izazove, prije svega izazvane porastom cijena. Najviše rastu cijene dnevnih novina i tjednika, koje Knjižnice grada Zagreba nabavljaju u najvećem broju primjeraka, a interes korisnika za tu vrstu građe i dalje je velik.

Izlaganje prikazuje tijek nabave tekućih naslova novina i časopisa u mreži Knjižnica grada Zagreba u posljednjih pet godina (od 2020. do 2025.), kao i statističke podatke te promjene cijena do kojih je u navedenom razdoblju došlo. Prikazat će se izazovi s kojima smo se suočili, ali i planiranje novih usluga vezanih uz nabavu u budućnosti, posebice u svjetlu smanjenja broja tiskanih naslova novina i časopisa, kao i preseljenja Gradske knjižnice u novi prostor na lokaciji Paromlin.

Ključne riječi: izgradnja zbirke, nabava serijskih publikacija, novine, časopisi, Knjižnice grada Zagreba

Summary

Building a collection of serial publications is a special process within the Zagreb City Libraries, which hold a large number of valuable newspaper and magazine titles in their collections. The extensive collection of serial publications at the Zagreb City Libraries is one of the largest in Croatia, especially the collection held at the City Library, which houses newspaper and magazine titles dating from the 19th century to the present. In addition to the systematic development of the newspaper and magazine collection – which includes the acquisition of current titles and the antiquarian acquisition of valuable older issues – all libraries within the Zagreb City Libraries network acquire daily newspapers, weeklies and magazines that continue to attract user interest. However, in recent years, the acquisition

of newspapers and magazines has faced numerous challenges, primarily due to rising costs. The prices of daily newspapers and weeklies – acquired in the largest quantities by the Zagreb City Libraries – have increased the most, while user demand for this type of material remains high. This presentation outlines the process of acquiring current newspaper and magazine titles within the Zagreb City Libraries network over the past five years (from 2020 to 2025), as well as statistical data and price changes that occurred during this period. It will present the challenges we have encountered, along with the plans for new services related to future acquisitions – especially with regard to the decline in the number of printed newspaper and magazine titles, and the relocation of the City Library to a new space at the Paromlin site.

Praćenje čitateljskih potreba i razvoj zbirke u kontekstu društvenih promjena: primjer Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci

Monitoring Readers' Needs and Collection Development in the Context of Social Change: The Example of the Vinkovci City Library

Klaudija Mandić, viša knjižničarka

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci

klaudija.ladan@gmail.com

Kristina Videković, knjižničarka

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci

kristina@gkvk.hr

Izgradnja knjižničnih zbirki zahtijeva neprestano praćenje društvenih i kulturnih promjena, kao i prepoznavanje sve specifičnijih potreba korisnika. U Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci razvoj zbirke poput „Biblioteke za roditelje“, „Zbirke problemskih slikovnica“ te zbirke knjiga iz područja popularne psihologije i samopomoći („Knjige na recept“) rezultat je

višegodišnjeg promišljenog postupka odabira, temeljenog na praćenju nakladničke proizvodnje, društvenih kretanja i sve izraženije potrebe korisnika za literaturom koja se bavi temama poput anksioznosti, depresije, odgojnih izazova, emocionalne pismenosti i sličnoga.

Kroz kronološki pregled razvoja ovih zbirki izložit će se kako se promjene u nakladničkoj proizvodnji, javnim raspravama i otvorenijem pristupu zabranjenim temama odražavaju na interese korisnika te kako knjižnice, unatoč ograničenim financijskim sredstvima, mogu razvijati vrijedne zbirke koje pružaju podršku i odgovaraju na stvarne životne potrebe korisnika. Bit će predstavljeni i primjeri dobre prakse u planiranju nabave, vrednovanju građe te uključivanju prijedloga korisnika u razvoj zbirki. Poseban naglasak stavit će se na važnost knjižničara kao medijatora između nakladničke proizvodnje i stvarnih potreba zajednice.

Ključne riječi: izgradnja zbirki, popularna psihologija, selekcija građe, korisničke potrebe, problemske slikovnice, biblioterapija

Summary

The development of library collections requires continuous monitoring of social and cultural changes, as well as the recognition of increasingly specific user needs. At the City Library and Reading Room Vinkovci, the development of collections such as the "Parenting Library", "Problem Picture Book Collection" and collections of books in the fields of popular psychology and self-help ("Books on Prescription") is the result of a long-term, thoughtful selection process based on monitoring publishing output, social trends, and the growing demand for literature addressing topics such as anxiety, depression, parenting challenges, emotional literacy, and similar issues.

Through a chronological overview of the development of these collections, this presentation will show how changes in publishing, public discourse, and a more open approach to taboo topics reflect users' interests, and how libraries, despite limited financial resources, can develop relevant collections that provide support and respond to real-life needs. Examples of good practice will be presented in collection planning, material

evaluation, and the inclusion of user suggestions in collection development. Special emphasis will be placed on the role of librarians as mediators between the publishing industry and the actual needs of the community.

Knjige na leasing: kako e-knjige mijenjaju pravila knjižnične nabave

Books on Leasing: How E-Books Are Changing the Rules of
Library Acquisition

Jasmina Kenda, viša knjižničarka

Knjižnice grada Zagreb

jasmina.kenda@kgz.hr

Sažetak

Digitalna građa postaje sve važniji segment knjižničnih zbirki zbog čega se knjižnice suočavaju s brojnim izazovima i mogućnostima prilikom nabave i licenciranja takve građe. Nabava e-građe i izgradnja zbirke digitalne građe na razne načine se razlikuje od nabave i izgradnje zbirke analogne građe te zahtijeva specifična znanja i drugačiji strateški pristup. Ugovorni odnos i kupnja građe odvija se posredstvom agregatora, koji su posrednici između nakladnika i knjižnica, pri čemu knjižnica ne izgrađuje direktan poslovni odnos s nakladnicima. Posebni uvjeti kupnje za knjižnice dodatno utječu na odluku o nabavi te građe. Izgradnja zbirke e-knjiga otvara brojna pitanja poput vlasništva nad građom, dugotrajnosti zbirke, pohrane županijskog obveznog primjerka, a brze promjene u elektroničkom nakladništvu zahtijevaju često revidiranje pravnih uvjeta što knjižnicama otežava dugoročno planiranje izgradnje takvih zbirki. U tom kontekstu knjižnice se nalaze pred izazovom kako osigurati trajni pristup relevantnom digitalnom sadržaju uz istovremeno poštivanje pravne regulative i održivost vlastitog poslovanja.

Izlaganje će tematizirati uspostavljeni model nabave e-građe kroz knjižnični sustav ZaKi s posebnim naglaskom na licencni sustav te na pravna i financijska pitanja koja prate nabavu te građe.

Cilj izlaganja je upoznati sudionike skupa s trenutno postojećim načinima nabave digitalne građe u narodnim knjižnicama, ukazati na složenost tog procesa te potaknuti promišljanja o održivim, transparentnim i pravednim modelima dodjeljivanja prava korištenja takve građe u suvremenim knjižnicama.

Ključne riječi: e-knjige, narodne knjižnice, licencni sustav, digitalne zbirke

Summary

Digital materials are becoming an increasingly important segment of library collections, which is why libraries face numerous challenges and opportunities when acquiring and licensing such materials. The acquisition of e-materials and the construction of a collection of digital materials differs in various ways from the acquisition and construction of a collection of analog materials and requires specific knowledge and a different strategic approach.

The contractual relationship and purchase of materials takes place through aggregators, which are intermediaries between publishers and libraries, whereby the library does not build a direct business relationship with the publishers. Special purchase conditions for libraries additionally influence the decision to acquire these materials. Building an e-book collection raises numerous issues such as ownership of the materials, the longevity of the collection, and the storage of the county legal deposit copy, and rapid changes in electronic publishing require frequent revision of contractual rules, which makes it difficult for libraries to plan the long-term construction of such collections. In this context, libraries are faced with the challenge of ensuring permanent access to relevant digital content while simultaneously respecting legal regulations and the sustainability of their own business.

The presentation will address the established model of e-material acquisition through the ZaKi library system, with a special emphasis on the licensing system and the legal and financial issues that accompany the acquisition of such material.

The aim of the presentation is to familiarize participants with the currently existing methods of acquiring digital material in public libraries, to point out the complexity of this process, and to encourage reflection on sustainable, transparent, and fair models of licensing such material in modern libraries.

Primjena UX pristupa u izgradnji zbirke narodne knjižnice

Use of the UX Approach to Public Library Collection
Development

Ana Peranić, knjižničarka

Narodna knjižnica "Petar Preradović", Bjelovar

ana.peranic@knjiznica-bjelovar.hr

Ana Kraljić, knjižničarka

Narodna knjižnica "Petar Preradović", Bjelovar

ana.kraljic@knjiznica-bjelovar.hr

Sažetak

Kako bi knjižnice mogle svoje zbirke uspješno prilagoditi korisnicima, prije svega moraju istražiti tko su njihovi korisnici, što ih zanima te kakvo je njihovo postojeće korisničko iskustvo. Istraživanje korisničkog iskustva, odnosno UX istraživanje (eng. *user experience*), predstavlja vrijedan alat za razumijevanje potreba, očekivanja, ponašanja i navika korisnika. Na temelju rezultata takvog istraživanja, primjenom načela UX dizajna, moguće je oblikovati konkretna rješenja usmjerena na unaprjeđenje cjelokupnog korisničkog iskustva u kontekstu zbirke. Primjenom UX pristupa knjižnice ne promatraju korisnika tek kao pasivnog potrošača sadržaja, već kao aktivnog

sudionika i donositelja odluka u oblikovanju zbirki. Time se potiče i veća relevantnost knjižničkog fonda te učinkovitost pratećih usluga.

Ovo izlaganje usredotočit će se na provedeno UX istraživanje i dizajn rješenja s ciljem unapređenja korisničkog iskustva vezanog za zbirke tiskanih knjiga za odrasle u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“. Kroz UX istraživanje ispitali smo korisničko iskustvo vezano za dostupnost, raspoloživost te ponudu beletrističkih i nebeletrističkih naslova unutar zbirki tiskanih knjiga, kao i za korištenje fizičkog prostora zbirki. Analizom prikupljenih podataka, identificirani su ključni problemi i predložena konkretna rješenja za poboljšanje korisničkog iskustva.

Istraživanje je provedeno korištenjem više različitih metoda usmjerenih na korisnike Knjižnice primjenom jednog od postojećih modela UX procesa - Double Diamond modela.

Ključne riječi: UX istraživanje, UX dizajn rješenja, korisničko iskustvo, knjižnična zbirka

Summary

For libraries to successfully adapt their collections to meet users' needs, they must first understand who their users are, what interests them, and what their current user experience is. A useful method for comprehending user demands, expectations, behaviors, and routines is user experience (UX) research. Libraries can develop tangible solutions to enhance the overall user experience within the context of their collections by implementing UX design principles grounded in research findings.

By adopting a UX approach, libraries no longer view users as passive content consumers but as active participants and decision-makers in the development of collections—thus enhancing the relevance of the library holdings and the effectiveness of accompanying services.

This presentation focuses on UX research and design solutions aimed at improving the user experience related to printed

book collections for adults at the Public Library “Petar Preradović.” The UX research explores users’ experiences with the accessibility, availability, and selection of fiction and non-fiction titles in printed collections, as well as their use of the physical space where the collections are located.

Through analysis of the collected data, key issues have been identified and specific solutions proposed to enhance the user experience. The research was conducted using a variety of user-centred methods within the framework of one of the established UX process models—the Double Diamond model.

Suradnja kao temelj za učinkovitu izgradnju zbirki digitalnih izvora na Sveučilištu u Rijeci

Collaboration as a Foundation for Effective Digital Collection Building at the University of Rijeka

Sanja Heberling Dragičević, viša knjižničarka

Sveučilišna knjižnica Rijeka

sanjahd@svkri.uniri.hr

Sanja Kosić, viša knjižničarka

Sveučilišna knjižnica Rijeka

sanja.kosic@svkri.uniri.hr

Sveučilišna knjižnica Rijeka, kao središnja knjižnica Sveučilišta u Rijeci, provodi kontinuiranu i plansku nabavu knjižnične građe koja pokriva sva područja koja se izučavaju na Sveučilištu. Uz tiskanu građu, vrši se nabava i pojedinačnih naslova e-knjiga, dok se kroz Centar za elektroničko nakladništvo pruža usluga digitalizacije tiskane građe čiji su autori zaposlenici sastavnica Sveučilišta, a izdavači same sastavnice. Cilj je ovih aktivnosti povećanje dostupnosti sadržaja potrebnih za učenje i istraživanje na Sveučilištu uz dodjelu manjeg iznosa financijskih sredstava.

Putem platforme ProQuest Ebook Central studentima i zaposlenicima Sveučilišta omogućeno je zajedničko korištenje

nabavljenih elektroničkih knjiga. Kroz digitalne repozitorije sastavnica moguć je pristup digitaliziranim publikacijama Sveučilišta u Rijeci. Sveučilišna knjižnica Rijeka u tim aktivnostima uspješno surađuje s visokoškolskim knjižnicama sastavnica Sveučilišta te stručnim i znanstveno-nastavnim djelatnicima. Ovakav model suradnje potiče veću dostupnost izvora u digitalnom obliku te osigurava učinkovitiju uporabu raspoloživih financijskih sredstava. Istodobno jača i uloga knjižnica u pružanju podrške nastavnom i znanstvenom procesu.

U izlaganju će se dati osvrt na kriterije za nabavu e-knjiga, način osiguravanja financijskih sredstava te podaci o korištenosti. Prikazat će se način rada Centra za elektroničko nakladništvo u izgradnji digitalne zbirke izdanja Sveučilišta, kao i opis same zbirke i njezine dostupnosti korisnicima. Opisat će se i uočene poteškoće te načini suradnje sa sastavnicama i/ili knjižnicama sastavnica Sveučilišta u Rijeci u zajedničkoj izgradnji, dostupnosti i korištenju digitalnih zbirki.

Ključne riječi: Centar za elektroničko nakladništvo, digitalna zbirka sveučilišnih izdanja, nabava e-knjiga, suradnja knjižnica, Sveučilišna knjižnica Rijeka

Summary

The University of Rijeka Library, as the central library of the University of Rijeka, carries out continuous and planned acquisition of library materials covering all fields studied at the University. In addition to print materials, individual e-book titles are also acquired, while the Centre for Electronic Publishing provides a digitisation service for printed materials authored by staff members of the University's constituent units and published by those units themselves. The goal of these activities is to increase access to content needed for learning and research at the University, while allocating fewer financial resources.

Through the ProQuest Ebook Central platform, students and staff of the University are granted shared access to acquired electronic books. The University's digitised publications are accessible via the digital repositories of its constituent units.

In these activities, the University of Rijeka Library works successfully in cooperation with academic libraries of the constituent units, as well as with academic and teaching staff. This model of collaboration encourages greater availability of resources in digital format and ensures more efficient use of available financial resources. At the same time, it strengthens the role of libraries in supporting teaching and research processes.

The presentation will reflect on the criteria for e-book acquisition, methods of securing financial resources, and usage statistics. It will showcase the operation of the Centre for Electronic Publishing in building a digital collection of University publications, along with a description of the collection itself and its accessibility to users. It will also address identified challenges and the methods of cooperation with the University's constituent units and/or their libraries in the joint development, accessibility, and use of digital collections.

Kombinirani modeli u izgradnji Zbirke južnoslavenskih filologija i književnosti u Knjižnici Filozofskog fakulteta

Combined Models in the Development of the South Slavic
Philology and Literature Collection at the Faculty of
Humanities and Social Sciences Library

Sanja Kovačević, knjižničarka

Filozofski fakultet u Zagrebu

skovace@m.ffzg.hr

Sažetak

Zbirka južnoslavenskih filologija i književnosti Knjižnice Filozofskog fakulteta jedina je takva zbirka u Hrvatskoj. S obzirom na brojna ograničenja i prepreke u nabavi (riječje o građi iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Slovenije, Sjeverne Makedonije i Bugarske), proces izgradnje fonda posebno je zahtjevan. On traži kreativan pristup koji kombinira različite

modele nabave i oblikovanja fonda, a uključuje intenzivnu komunikaciju s brojnim akterima – od samih korisnika (nastavnog osoblja i studenata južne slavistike, ali i brojnih vanjskih zainteresiranih korisnika), dobavljača koji posluju s relevantnim državama, udruga i organizacija nacionalnih manjina, pa sve do znanstvenih institucija iz navedenih zemalja.

Ovo će se izlaganje baviti modelima izgradnje fonda koji nužno kombiniraju različite načine nabave (kupnju, donacije, razmjenu) te će prikazati statističke podatke o tim načinima u posljednjih pet godina, uključujući raspoložive resurse, vrijednost građe i razinu njezina korištenja. S obzirom na spomenuto, objasniti će se što u kontekstu izgradnje ove zbirke znače poznati modeli izgradnje “just in case” i “just in time” koji u ovom slučaju nisu suprotstavljeni, već se međusobno nadopunjuju.

Ključne riječi: zbirka južnoslavenskih filologija, modeli nabave, izgradnja zbirke, “just in case”, “just in time”

The South Slavic Philology and Literature Collection at the Library of the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, is the only collection of its kind in Croatia. Its development presents numerous challenges, particularly due to the complex and often limited acquisition conditions for materials originating from Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Serbia, Slovenia, North Macedonia, and Bulgaria. In response, a flexible and creative approach has been adopted, combining various acquisition and collection development models.

This approach relies on active communication and collaboration with a wide range of stakeholders: academic staff and students of South Slavic studies, external researchers, specialized suppliers, minority cultural organizations, and scientific institutions across the region. Over time, new obstacles have continued to emerge—ranging from financial and political constraints to curricular changes and evolving departmental priorities.

This presentation will examine the strategies employed in building this collection over the past five years, focusing on the combined use of purchase, donation, and exchange models. It will present statistical data on the scope, value, and usage

of acquired materials, offering insight into how traditional collection development paradigms—such as “just in case” and “just in time”—are not treated as mutually exclusive but rather as complementary, adapted to the specific needs of this unique and dynamic collection.

Knjižnična diplomacija i izgradnja zbirke

The Use of the Collections of the National and University
Library in Zagreb in Library Diplomacy

Jagoda Ille, knjižničarska savjetnica

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

jille@nsk.hr

Sažetak

Pojam knjižnične diplomacije nije nov – spominje ga Robert Wedgeworth, tadašnji izvršni ravnatelj ALA-e još 1978. godine. Ipak, u hrvatskoj stručnoj literaturi i praksi on je još uvijek rijedak, što je razumljivo s obzirom na temeljne uloge većine knjižnica koje su primarno okrenute lokalnom, regionalnom i nacionalnom korisniku i građi.

Utjecaj na međunarodnu kulturnu i znanstvenu politiku, globalni razvoj knjižnične prakse i jačanje struke, izgradnja međunarodnih odnosa, dijaloga i multikulturnog razumijevanja, kao i promicanje cjelokupne hrvatske kulturne i znanstvene baštine temeljna su područja rada tek nekoliko hrvatskih knjižnica. U nekima od njih ova područja su samo dodatna aktivnost ili popratni rezultat nekog drugog, osnovnog procesa.

Procesi knjižnične diplomacije koji će ukratko biti opisani u ovome izlaganju provode se u svrhu nekoliko općih ciljeva: uspostavljanja međunarodnih odnosa, utjecaja na globalne političke odluke te olakšavanja razumijevanja između različitih institucija i zemalja. U svjetlu dubokih poremećaja međunarodnih odnosa u posljednjih nekoliko godina, oni stavljaju fokus na potencijale ovog aspekta knjižnične prakse.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, kao središnja i vodeća ustanova hrvatske kulture i znanosti, u svojoj Strategiji razvoja do 2026. godine, među posebnim ciljevima predviđa i ostvarenje cilja „Razvoj suradnje i partnerstva na razini Europske unije i globalno“. U radu će se prikazati procesi koji doprinose ostvarenju toga cilja, s posebnim naglaskom na one povezane s izgradnjom i korištenjem knjižničnih zbirki, pri čemu se zbirke promatraju kao jedan od instrumenata djelovanja u području knjižnične diplomacije.

Ključne riječi: knjižnična diplomacija, međunarodna suradnja, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Summary

The concept of library diplomacy is not new – it was mentioned as early as 1978 by Robert Wedgeworth, then Executive Director of the ALA. However, in Croatian professional literature and practice, it still remains relatively rare, which is understandable given that most libraries primarily serve local, regional, and national users and collections.

Influence on international cultural and scientific policy, the global development of library practice and professional advancement, the building of international relations, dialogue and multicultural understanding, as well as the promotion of Croatian cultural and scientific heritage, are areas of focus for only a few libraries in Croatia. In some of them, these areas represent only supplementary activities or by-products of other core processes.

The library diplomacy processes briefly described in this paper are aimed at several general objectives – establishing international relations, influencing global policy decisions, and fostering mutual understanding between institutions and countries. In light of recent major disruptions in global international relations, this places a renewed focus on the potential of this aspect of library practice.

In its current development strategy, the National and University Library in Zagreb, as the central and leading institution of Croatian culture and science, includes “Developing cooperation

and partnerships at the European Union and global levels” among its special goals. This paper will present the processes that contribute to the realization of this goal, with special emphasis on those related to the development and use of library collections, which are considered one of the instruments of action in the field of library diplomacy.

Uloga otkupa knjiga Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih u izgradnji zbirki: primjer Sveučilišne knjižnice Rijeka i Knjižnice Filozofskog fakulteta u Rijeci

The Role of the Book Purchase Scheme by the Ministry of Science, Education and Youth in Collection Development: The Case of the University Library Rijeka and the Library of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Rijeka

Aleksandra Moslavac, knjižničarka

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

amoslavac@ffri.uniri.hr

Sanja Kosić, viša knjižničarka

Sveučilišna knjižnica Rijeka

sanja.kosic@svkri.uniri.hr

Sažetak

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih objavilo je 2022. i 2024. pozive za otkup znanstvenih knjiga i visokoškolskih udžbenika s ciljem povećanja dostupnosti suvremenih znanstvenih izdanja knjižnicama visokih učilišta i znanstvenih institucija u Republici Hrvatskoj. Na temelju ovog poziva za otkup, nakladnici prijavljuju izdanja koja udovoljavaju propisanim uvjetima, a objavljena su u prethodne dvije godine. Budući da knjižnice u sustavu znanosti i visokog obrazovanja često nemaju na raspolaganju dostatna financijska sredstva za izgradnju zbirki, ovaj otkup predstavlja način da pribave

potrebnu građu.

U izlaganju se daje pregled provođenja postupka otkupa u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka i knjižnici Filozofskog fakulteta u Rijeci. Polazi se od kriterija koje knjižnice primjenjuju pri odabiru među ponuđenim naslovima, a koji se temelje na smjernicama za izgradnju fonda, te se prikazuje cjelokupan postupak otkupa. Zatim se iznose rezultati provedene analize koji uključuju podatke o broju zatraženih naslova i primjeraka, broju naslova koji su u konačnici prihvaćeni za otkup od strane MZOM-a, postotku naslova koji su u fond knjižnica ušli kao novi naslovi, a ne kao dodatni primjerci, podatke o korištenju tih naslova te ukupnoj vrijednosti primjeraka koji su pristigli na temelju otkupa. Na kraju se daje ocjena značaja otkupa u procesu izgradnje zbirke u obje knjižnice.

Ključne riječi: otkup znanstvenih knjiga, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Sveučilišna knjižnica Rijeka, knjižnica Filozofskog fakulteta u Rijeci

Summary

The Ministry of Science, Education and Youth published calls for the purchase of scientific books and higher education textbooks in 2022 and 2024, with the aim of increasing the availability of contemporary scientific publications to the libraries of higher education institutions and scientific institutions in the Republic of Croatia. Publishers apply for purchases based on this call by submitting editions that meet its conditions and were published in the previous two years. Since libraries in the science and higher education system often do not have sufficient financial resources for collection development, this purchase scheme is a way for libraries to acquire the necessary materials.

The presentation provides an overview of the purchase procedure at the University of Rijeka Library and the Library of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Rijeka. It starts with the criteria that libraries use to select among the offered titles, which are based on collection development guidelines, and then it describes the entire purchase process. Next, the results of the conducted analysis are presented, including data on the number of requested titles and copies, the number of titles

ultimately accepted for purchase by the Ministry of Science, Education and Youth, the percentage of titles that arrived in the library collections as new titles rather than as additional copies, data on the usage of these titles, and the total value of the copies acquired through the purchase scheme. Finally, an evaluation of the significance of the purchase scheme in the collection development process of both libraries is given.

**Novi model, nova pravila: učinak novog modela
otkupa knjiga Ministarstva kulture i medija Republike
Hrvatske na procese nabave knjižne građe u
Knjižnicama grada Zagreba**

New Model, New Rules: The Impact of the New Book
Procurement Model by the Ministry of Culture and Media of
the Republic of Croatia on the Book Acquisition Processes in
the Zagreb City Libraries

Jasmina Kenda, viša knjižničarka

Knjižnice grada Zagreb

jasmina.kenda@kgz.hr

Marija Žurić, knjižničarka

Knjižnice grada Zagreba

marija.zuric@kgz.hr

Sažetak

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske od 2023. godine provodi novi model otkupa knjiga za narodne knjižnice, koji se značajno razlikuje od prethodnog modela. Uvođenje novog modela zahtijevalo je prilagodbe u poslovnim procesima knjižnica. Cilj ovoga rada je analizirati promjene u poslovanju i utjecaj novog modela otkupa na politiku nabave knjižnog fonda u okviru najveće mreže narodnih knjižnica u Hrvatskoj – Knjižnica grada Zagreba.

Knjižnice grada Zagreba svrstane su u knjižnice prvog tipa prema broju stanovnika, čime im je osigurano najviše sredstava za otkup knjiga od strane Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. U ukupnoj strukturi financiranja nabave građe u 2025. godini, otkup knjiga iznosi 15 %, Grad Zagreb kao osnivač osigurava 68 % sredstava, dok ostalih 17 % čine sredstva Ministarstva kulture i medija za slobodnu kupnju.

Od 2023. godine zabilježen je znatan porast broja kupljenih primjeraka iz sredstava otkupa. Uz povećanje broja izdanih računa, knjižnice su morale prilagoditi poslovne odnose s izdavačima i dobavljačima. Također je nadograđen knjižnični program ZaKi radi omogućavanja izvještavanja u sustavu ePisarnice Ministarstva kulture i medija.

U radu će se usporediti modeli otkupa knjiga Ministarstva kulture i medija prije i nakon 2023. godine, uključujući promjene koje su se odvijale od pilot-projekta u 2023. pa do danas. Poseban naglasak stavit će se na promjene u poslovanju knjižnica, kao i na posljedice koje novi model ima na oblikovanje i provedbu nabavne politike u Knjižnicama grada Zagreba.

Ključne riječi: otkup Ministarstva kulture i medija, narodne knjižnice, novi model

Summary

Since 2023, the Ministry of Culture and Media of the Republic of Croatia has been implementing a new book procurement model for public libraries, significantly different from the previous one. Implementing this model required adjustments in library business processes. This paper analyzes changes in operations and the impact of the new procurement model on the book acquisition policy within the largest network of public libraries in Croatia – the Zagreb City Libraries.

Zagreb City Libraries are classified as first-type libraries based on population size, entitling them to the highest amount of funding for book procurement from the Ministry. In the overall funding structure for collection acquisition in 2025, the new book procurement model accounts for 15%, the City of Zagreb, as the founder, provides 68%, and the remaining 17% comes

from the Ministry for non-mandated purchases.

Since 2023, there has been a significant increase in the number of copies purchased through procurement funding. Along with more issued invoices, libraries had to adapt business relationships with publishers and suppliers. The Network Information System ZaKi was also upgraded to enable reporting within the Ministry's electronic registry.

This paper compares procurement models of the Ministry before and after 2023, including changes from the pilot project to the present. The focus is on how library operations have changed and how the new model has influenced planning and implementation of the Zagreb City Libraries' acquisition policy.

Paralelni slalom: balansiranje nabave redovnim sredstvima i sredstvima otkupa Ministarstva kulture i medija na način Gradske knjižnice Rijeka

Parallel Slalom: Balancing the Free Sources Acquisition and the Ministry of Culture and Media's (MKM) Supported Titles Acquisition Sources in the Rijeka City Library's (GKR) Way

Andreja Silić Švonja, viša knjižničarka

Gradska knjižnica Rijeka

andreja.silic.svonja@gkri.hr

Nataša Frgačić, knjižničarka

Gradska knjižnica Rijeka

natasa.frgacic@gkri.hr

Sažetak

Novi model otkupa Ministarstva kulture i medija (MKM) za narodne knjižnice donio je novi financijski zamah u nabavi knjižne građe, ali i nove izazove u stručnom i organizacijskom smislu. Svaka nova godina otkupa imala je svoje specifičnosti kojima su se knjižnice prilagođavale, odabirući različite

metodologije rada i procjene potreba. Prva godina novog modela otkupa imala je dva ciklusa, druga godina četiri ciklusa, a treća godina je za knjižnice od I. do V. tipa propisala broj primjeraka koje moraju nabaviti s popisa A.

Otkup MKM-a, zbog propisanih naslova i količina, izravno utječe na promjene u izgradnji fonda knjižnica, a posredno se upliće i u smjernice nabavne politike. Na primjeru Gradske knjižnice Rijeka (GKR) predstaviti ćemo razlike u ukupnom proračunu prije i nakon novog modela otkupa te sukladne razlike u strategiji, metodologiji i procjeni potreba iz gledišta centralizirane nabave fonda za odrasle u GKR-u.

S jedne strane, otkup MKM-a nastoji napraviti izbor najkvalitetnijih naslova i vrijednih izdanja, prvenstveno domaćih autora, te osigurava posebna sredstva otkupa za te naslove. S druge strane, knjižničari nastoje održavati fondove funkcionalnima, racionalno koristiti financijske izvore i zadovoljiti korisničke potrebe za knjigom u odnosu na raspoloživi prostor na policama. U nekim su naslovima ta nastojanja sukladna, a u nekima nisu, što možemo ilustrirati primjerima poput lektirnih naslova, monografija, znanstvenih knjiga itd.

Predstaviti će se konkretne prednosti i nedostaci pojedinih varijanti novog modela, izazovi vezani uz otkup knjiga MKM-a i mogući smjerovi razvoja.

Ključne riječi: financijski plan, strategija nabave, otkup Ministarstva kulture i medija, izgradnja fonda, Gradska knjižnica Rijeka

Summary

The new supported titles acquisition model of the Ministry of Culture and Media (MKM) for public libraries has brought new financial momentum in the acquisition of book materials, but also new challenges in professional and organizational terms. Each year, this model had its own specificities to which libraries adapted by choosing different working methodologies and needs assessments. The first year of the new model had two cycles, the second year four cycles, and the third year

prescribed the number of copies for I. – V. library types from the A list. The MKM acquisition model, due to the prescribed titles and quantities, directly affects changes in the building of library collections and indirectly influences the guidelines of the acquisition policy. Using the example of the Rijeka City Library, we will present the differences in the overall budget before and after the new MKM supported titles acquisition model, as well as the corresponding differences in strategy, methodology, and needs assessment from the perspective of centralized adults' acquisition. On the one hand, the MKM acquisition model aims to select the highest quality titles and editions such as poetry, essays, short prose forms, and comics, as well as valuable editions of domestic authors. On the other hand, librarians strive to maintain collections functional and rationally use financial resources to meet user needs for books. In some titles, these efforts are aligned, and in some, they are not, which we can illustrate with examples such as obligatory school reading titles, poetry, essays, etc. The specific advantages and disadvantages of individual variants of the new model will be presented, how the acquisition model has affected the building of the collection, and how it influences the quantities and distribution of materials acquired through this model.

Preporuke CM/Rec(2023)3 za knjižnično zakonodavstvo i politiku u Europi kao uporište za izradu strategija za izgradnju knjižničnih zbirki: rezultati istraživanja u okviru TELL projekta

Recommendations CM/Rec(2023)3 for library legislation and policy in Europe as a basis for the development of strategies for building library collections: results of research within the TELL project

Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dgabriel@nsk.hr

Jasenska Pleško, viša knjižničarka

Knjižnice grada Zagreba

pleskojasenka11@gmail.com

Sažetak

Projekt Europske knjižnice koje uče (TELL, Trans-European Learning Libraries, 2024.-2026.) provodi se u okviru programa Erasmus+, Partnerstvo za suradnju u obrazovanju odraslih (KA220-ADU). Projekt uključuje osam udruga i ustanova iz Rumunjske (nositelj projekta), Italije, Grčke, Bugarske, Francuske, Portugala te dva partnera iz Hrvatske (Hrvatsko knjižničarsko društvo i Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku).

Projekt TELL nastoji osnažiti knjižnice kao ključne ustanove za uključiv, demokratski i održivi razvoj diljem Europe oslanjajući se na Preporuke o knjižničnom zakonodavstvu i politici u Europi (Preporuka CoE) Vijeća Europe iz 2023. U skladu sa svoja četiri temeljna stupa – slobodom izražavanja i demokratskim sudjelovanjem, podrškom Agendi za održivi razvoj do 2030., otpornošću na globalne i lokalne prijetnje te digitalnom transformacijom, TELL naglašava ključnu ulogu koju knjižnice imaju u modernim društvima.

Kako bi se bolje razumjele potrebe, percepcije i postojeće prakse u ovom području, partneri projekta proveli su u svojim zemljama mrežno anketno istraživanje u koje su bile uključene sve vrste knjižnica.

Rezultati istraživanja poslužit će za organizaciju programa dviju Zimskih škola koje će se održati u Solunu (Grčka) i Osijeku (Hrvatska) u prvom tromjesečju 2026. godine.

Na skupu će se predstaviti dio rezultata istraživanja Hrvatskoga knjižničarskog društva u kontekstu izgradnje knjižničnih zbirki.

Ključne riječi: Preporuka Vijeća Europe, stručno usavršavanje, projekt TELL

Summary

The Trans-European Learning Libraries (TELL) project, 2024-2026, is implemented within the Erasmus+ programme, Partnership for Cooperation in Adult Education (KA220-ADU), and involves eight associations and institutions from Romania (the project leader), Italy, Greece, Bulgaria, France, Portugal and two partners from Croatia (the Croatian Library Association and the Department of Information Sciences of the Faculty of Philosophy in Osijek).

The TELL project aims to strengthen libraries as key institutions for inclusive, democratic and sustainable development across Europe, building on the 2023 Council of Europe Recommendation on Library Law and Policy in Europe (CoE Recommendation). In line with its four fundamental pillars - freedom of expression and democratic participation, support for the 2030 Agenda for Sustainable Development, resilience to global and local threats and digital transformation - TELL emphasises the key role that libraries play in modern societies.

In order to better understand the needs, perceptions and current practices in this area, the project partners conducted an online survey in their countries, which included all types of libraries.

The results of the survey will be used to organize the program of two Winter Schools to be held in Thessaloniki (Greece) and

Osijek (Croatia) in the first quarter of 2026.

On the conference will be presented some of the results of the research of the Croatian Library Association in the context of library collections.

Posterska izlaganja

„Plijevljenje“: briga o posudbenom fondu Odjela struke, periodike i publicistike

Weeding: taking care of the loan Collection of the Department
of Central Science, Non-fiction and Periodicals

Jelena Stipetić Šušak, viša knjižničarka

Gradska knjižnica Rijeka

jelena.stipetic-susak@gkri.hr

Andrea Korić, knjižničarka

Gradska knjižnica Rijeka

Sažetak

Središnja knjižnica Gradske knjižnice Rijeka uselila je krajem 2023. godine u novi prostor. Termin „posudbeni fond“ odnosi se na zbirku koja je u slobodnom pristupu i namijenjena posudbi. On je smješten u puno veći prostor nego ranije i konačno su police postale funkcionalne, prozračne i privlačne korisnicima. Budući da se radi o odjelu stručnih i publicističkih knjiga, otpis fonda nije jednostavan, jer ne postoji puno primjeraka iste knjige, a korisnicima se ne može ponuditi sličnu knjigu u slučaju nedostatka one koju traže.

Bilo je potrebno dobro promisliti načine na koje bi trebalo voditi brigu o fondu stručne knjige razumijevajući procese izrade deziderate, izlučivanja u druge zbirke, zaštite i otpisa.

Cilj je bio razjasniti pojam brige o fondu sa svrhom unaprjeđenja kompetencija djelatnika u tom području rada te s ciljem razumijevanja procesa.

Vrijednost rada je u konkretnim zaključcima, koje mogu poslužiti kao smjernice za održavanje fonda u slobodnom pristupu stručne knjige i publicistike u narodnim knjižnicama.

Ključne riječi: posudbeni fond, briga o fondu, stručna knjiga

Summary

The term “lending collection” refers to a collection that is open-access and intended for borrowing. It is now located in a much larger space than before, and the shelves have finally become functional and user friendly.

Since this is a department of professional and non-fiction books, the weeding process from the collection is not simple, as there are not many copies of the same book, and users cannot easily be offered a similar book if the one they are looking for is unavailable.

It was therefore necessary to carefully consider ways of managing the professional book collection, taking into account processes such as creating desiderata lists, transferring materials to other collections, preservation, and deselection.

The goal was to clarify the concept of collection care in order to improve staff competencies in this field of work and to foster a better understanding of these processes. The value of this work lies in its concrete conclusions, which can serve as guidelines for maintaining open-access professional and non-fiction book collections in public libraries.

Zbirka Vjeverica: primjer dobre prakse suradnje studenata, zajednice i knjižnice u izgradnji knjižnične zbirke

The "Vjeverica" Collection: A Model of Good Practice in Student, Community, and Library Collaboration for Developing a Library Collection

Zorica Antulov, viša knjižničarka

Sveučilište u Zadru, Znanstvena knjižnica

zantulov@unizd.hr

Katarina Groš, knjižničarska tehničarka

Sveučilište u Zadru, Znanstvena knjižnica

kgros@unizd.hr

Sažetak

Izgradnja zbirke Vjeverica započela je u suradnji s Odjelom za izobrazbu učitelja i odgojitelja Sveučilišta u Zadru, čime je stvorena platforma za aktivno uključivanje studenata i lokalne zajednice u proces njezina oblikovanja. Zbirka, posebno locirana i označena, smještena je u Znanstvenoj knjižnici Sveučilišta u Zadru, u ogranku Novi kampus, te obuhvaća knjige iz područja dječje književnosti. Njezina se glavna vrijednost ne ogleda samo u prikupljenoj građi, nego i u načinu angažiranja i sudjelovanja zajednice u izgradnji knjižničnih resursa. Kroz projekt studenti su aktivno sudjelovali u odabiru i prikupljanju knjiga ovoga nakladničkog niza, dok su građani spontano donirali građu, čime je zbirka obogaćena i oblikovana u skladu s potrebama i interesima korisnika Knjižnice. Takav participativni pristup doprinosi stvaranju zbirke koja nije samo fizički, nego i kulturni resurs te simbol zajedničkog angažmana i suradnje između akademske zajednice i građana.

Zbirka Vjeverica nije jedinstvena samo po svom sadržaju koji je prisutan i u drugim knjižnicama, već i po procesu njezine izgradnje koji stavlja naglasak na suradnički pristup. Poster prikazuje proces izgradnje zbirke kroz angažman studenata i

građana lokalne zajednice, ciljeve prikupljanja i sadržaj zbirke, ulogu knjižnice u procesu izgradnje, važnost dara kao oblika nabave knjižnične građe te zajedničku kulturnu odgovornost za očuvanje ovakvog tipa posebnih zbirki."

Ključne riječi: Biblioteka Vjeverica, donacije u knjižnici, oblikovanje zbirke, studenti, suradnički modeli

Summary

The development of the "Vjeverica" collection began in cooperation with the Department of Teacher and Preschool Teacher Education at the University of Zadar, creating a platform for the active involvement of students and the local community in the collection-building process. This specially located and labeled collection is housed in the University of Zadar Research Library, New Campus branch, and comprises books from the field of children's literature. Its main value lies not only in the assembled materials but also in the method of engaging and involving the community in the development of library resources.

Through the project, students actively participated in the selection and acquisition of books from this publishing series, while citizens spontaneously donated books, enriching and shaping the collection according to the needs and interests of the Library's users. This participatory approach contributes to the creation of a collection that serves not only as a physical but also as a cultural resource, symbolizing shared engagement and collaboration between the academic community and the public.

The "Vjeverica" collection is unique not only in its content, which is also available in other libraries, but in the collaborative process of its creation, which emphasizes a cooperative approach. The poster presents the process of building the collection through the involvement of students and members of the local community, the goals of the collection initiative and its content, the role of the library in the development process, the importance of donations as a form of library acquisition, and the shared cultural responsibility for preserving this type of special collection.

Izgradnja zbirke kroz pokret: novo promišljanje korisnika u kontekstu knjižnice Kineziološkog fakulteta Osijek

Collection Development in Motion: Rethinking the User in the Context of the Faculty of Kinesiology Library

Lana Šuster, viša knjižničarka

Kineziološki fakultet Sveučilišta u Osijeku

suslanater@gmail.com

Sažetak

S obzirom na rjeđu fizičku prisutnost studenata kineziologije u knjižnici i povećanu potrebu za brzom, tematski usmjerenom literaturom, Knjižnica Kineziološkog fakulteta Osijek razvila je inovativni model približavanja knjižne građe i knjižničnog prostora kroz aktivno učenje. U sklopu aktivnosti Maraton u čitanju – spoji tjelesnu aktivnost s čitanjem, studenti čitaju stručne tekstove iz područja interdisciplinarnih znanosti tijekom izvođenja funkcionalnih vježbi. Model je potaknuo porast posudbi, veći broj korisničkih upita te aktivno uključivanje studenata u oblikovanje zbirke (osobito u interesu za naslove potrebne za pisanje seminarskih radova). Povratne informacije nakon provedene aktivnosti – bilo kroz usmene komentare, upite ili iskazane interese za određene teme – služe kao vrijedan alat za planiranje buduće izgradnje zbirke visokoškolske knjižnice, s ciljem zadovoljavanja nastavnih ciljeva i praktičnih potreba korisnika. Aktivnost se pokazala kao most između svakodnevnih studijskih praksi i strateškog razvoja fonda. Kvalitetno osmišljeni oblici suradnje, prilagođeni struci i navikama korisnika, mogu osnažiti njihovu ulogu u izgradnji zbirke čak i bez učestalog boravka u knjižnici. Na taj način knjižnica potvrđuje svoju ulogu kao dinamičan partner u obrazovanju, a zbirka postaje fleksibilan i živi sustav koji raste zajedno sa svojom akademskom zajednicom.

Ključne riječi: izgradnja zbirki, aktivno učenje, visokoškolske knjižnice, čitanje, obvezna literatura

Summary

Given the increasingly infrequent physical presence of students in the library and the growing demand for quick, thematically focused literature, the Library of the Faculty of Kinesiology in Osijek has developed an innovative model of bringing library materials closer to students through active learning. As part of the activity Reading Marathon – Combine Physical Activity with Reading, students read academic texts aloud while performing functional exercises. This method has encouraged an increase in borrowing, more targeted user inquiries, and active student involvement in the shaping of the library collection. Feedback gathered after the activity – whether through verbal comments, direct questions, or expressed interest in specific topics – has been used as a valuable tool in planning future collection development to better align with curricular goals and the practical needs of users. The activity has thus proven to be a bridge between students' daily academic practices and the strategic development of the collection. Well-designed forms of collaboration, tailored to the discipline and habits of users, can strengthen their role in collection development even in the absence of regular physical visits to the library. In this way, the library affirms its role as a dynamic educational partner, while the collection becomes a flexible and living system that grows in step with its academic community.

Izazovi upravljanja muzejskom knjižnicom

Challenges of managing the museum library

Andreja Vojnić

Gradski muzej Požega

andreja@gmp.hr

Sažetak

Muzejska knjižnica Gradskog muzeja Požega specijalna je knjižnica koja djeluje unutar Dokumentacijsko informacijskog odjela muzeja i usmjerena je na prikupljanje građe vezane uz požeški kraj. U 2024. godini, povodom obilježavanja stote obljetnice postojanja muzeja i knjižnice, analiziran je njihov razvoj obilježen brojnim izazovima, poput nedostatka prostora, stručnog osoblja i sustavne obrade fonda. Strategija prikupljanja dokumentacije obuhvaća sekundarnu i tercijarnu razinu dokumentacije te smjernice za upravljanje knjižničnim fondom. Sekundarna dokumentacija uključuje evidencije muzejskih aktivnosti, dok tercijarna obuhvaća kataloge i indekse koji omogućuju lakše pretraživanje podataka. Knjižnica sustavno prikuplja građu od 16. stoljeća do danas putem donacija, razmjene i kupnje, a smjernice definiraju pristup građi, zaštitu fonda i uvjete korištenja. Djelovanje knjižnice usklađeno je sa zakonodavnim okvirom i stručnim standardima za specijalne knjižnice, čime se osigurava kvaliteta rada i dugoročni razvoj cijele ustanove.

Ključne riječi: specijalna knjižnica, dokumentacija, Požega, knjižnični fond, strategija prikupljanja

Summary

The Museum Library of Municipal Museum Požega is a special library that operates within the Documentation and Information Department of the museum and focuses on the collection of library materials related to the Požega region. In 2024, on the centenary existence of the museum and library, their development was analyzed, marked by numerous challenges such as the lack

of space, professional staff and systematic processing of the collection. The documentation collection strategy includes secondary and tertiary levels of documentation and guidelines for managing the library collection. Secondary documentation includes records of museum activities, while tertiary includes catalogs and indexes that enable easier data search. The library systematically collects library materials from the 16th century to the present day, through donations, exchange and purchase, and the guidelines define access to materials, protection of the collection and use. The operation of the library is coordinated with the legislative framework and professional standards for special libraries, ensuring the quality of work and future development of the entire institution.

Skup finansijski podupire Ministarstvo
kulture i medija Republike Hrvatske.

Sponzor

 KNJIŽARA LJEVAK

ISBN 978-953-8176-39-5

